

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально–науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичної культури

**Кваліфікаційна робота
за освітнім ступенем «Магістр»**

**методичні рекомендації для студентів спеціальності
014 Середня освіта (Фізична культура)**

Суми
Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка
2019

УДК 796.011.3:378.22(079)

ББК 75я73

М 12

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту фізичної культури (протокол № 3 від 18 жовтня 2018 р.) Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Укладачі: д. фіз. вих., професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка **Томенко О. А.**
канд. пед. наук., професор кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка **Лоза Т. О.**

Рецензенти: **Лянной М. О.** – к. пед. н., доцент кафедри теорії і методики фізичної культури, директор навчально-наукового інституту фізичної культури.
Гвоздецька С. В. – к. фіз. вих., доцент, кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

М 72 Кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «Магістр»: методичні рекомендації для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) / [уклад.: О. А. Томенко, Т. О. Лоза] – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. - 67 с.

Методичні рекомендації містять загальні положення про порядок визначення тем кваліфікаційних магістерських робіт, вимог до порядку викладання матеріалу та її структурних елементів.

У роботі розглянуто особливості підготовки, написання та захисту кваліфікаційної магістерської роботи спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) У публікації надано методичні рекомендації для студентів, наукових керівників та рецензентів за даним напрямом підготовки, які спрямовані на забезпечення методологічної, теоретичної та експериментальної підготовки до виконання наукових досліджень, захисту та оцінки кваліфікаційної магістерської роботи на державних іспитах.

УДК 796.011.3:378.22(079)

ББК 75я73

© Томенко О.А., Лоза Т.О., 2019

© Вид-во СумДПУ імені А. Макаренка

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. . Загальні положення	6
1.2. Порядок визначення і затвердження тематики кваліфікаційних робіт	.8
1.3. Науковий керівник, консультант	9
1.4. Права і обов'язки студента	10
1.5. Організаційні етапи виконання кваліфікаційної роботи	11
1.6. Контроль за виконанням кваліфікаційної роботи	12
1.7. Запобігання випадків академічної недобросовісності	12
РОЗДІЛ II. СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	16
РОЗДІЛ III. ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	30
РОЗДІЛ IV. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	38
РОЗДІЛ V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Магістр – це освітній ступінь фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста здобув глибокі спеціальні знання та вміння інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та впровадження нових знань в навчальний процес для розв’язання проблемних професійних завдань в певній галузі народного господарства.

Магістр з фізичного виховання – це найвищий освітній ступінь вищої освіти, що відображає її спрямованість на науково-дослідну і науково-педагогічну діяльність, наявність умінь і навичок творчої роботи, що необхідне на сучасному етапі підготовки викладача з фізичного виховання.

Кваліфікаційна робота є випускною кваліфікаційною роботою наукового змісту, що виконується студентом самостійно під керівництвом наукового керівника та захищається перед Державною екзаменаційною комісією. Тому, основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Кваліфікаційна робота студента спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) повинна представляти собою самостійне завершене дослідження, як правило, експериментального характеру, у якому вирішуються актуальні питання у сфері фізичної культури і спорту.

Зміст роботи можуть складати результати теоретичних і експериментальних досліджень, розробка нових методів і методичних підходів до вирішення наукових проблем, а також розв’язання завдань прикладного характеру. Вона повинна відповідати актуальним завданням сьогодення і розвитку науки і практики в галузі освіти.

У методичних рекомендаціях розкриваються зміст та організаційні основи написання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи.

Методичні рекомендації розроблені на основі чинних Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативних документів Міністерства освіти і науки України,

Положення про організацію освітнього процесу, Положення про кваліфікаційну роботу та Положення про екзаменаційну комісію Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

РОЗДІЛ I

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Загальні положення

Відповідно до стандартів вищої освіти, кваліфікаційна магістерська робота – один із видів підсумкової атестації студентів, яка є самостійною науково дослідницькою роботою, що узагальнює результати теоретичної та практичної підготовки у рамках нормативної і варіативної складових освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

Захист кваліфікаційної роботи є формою контролю набутих студентом інтегрованих знань, умінь, навичок та інших компетентностей, які визначені програмними результатами навчання за певною освітньою (освітньо-науковою чи освітньо-професійною) програмою.

Кваліфікаційна робота має включно індивідуальний характер, дає можливість виявити ступень та рівень наукової підготовки студента з чітко означеного фаху. Виконання кваліфікаційної роботи та її захист перед екзаменаційною комісією є перевіркою підготовки фахівця до самостійної діяльності зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), його здібностей самостійно аналізувати стан проблем у галузі фізичного виховання і спорту. Кваліфікаційна робота містить науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення. Робота повинна характеризуватися концептуальною єдністю змісту.

Метою підготовки кваліфікаційної роботи зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) є поглиблення студентом фахових теоретичних і практичних знань, вироблення умінь застосовувати їх при розв'язанні конкретних практичних завдань; сприяння пошуку сучасних наукових досягнень у сфері фізичного виховання і спорту; виявлення ступеня підготовленості випускника до самостійної практичної діяльності у якості вчителя фізичної культури.

Кваліфікаційна робота, яка виконується студентом на завершальному етапі фахової підготовки і є однією з форм виявлення теоретичних і

практичних знань, уміння їх застосовувати для виконання конкретних наукових, технічних, економічних, соціальних та виробничих завдань.

Кваліфікаційна робота має бути закінченою розробкою актуальної наукової (науково-практичної) проблеми.

Кваліфікаційна робота повинна:

- мати новизну, виконуватись на рівні сучасних досягнень науки і технологій;
- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати студентів до творчого пошуку нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури (джерел інформації);
- передбачити вибір оптимальних рішень на основі застосування новітніх інформаційних технологій;
- узгоджуватися з планами наукових досліджень керівника та кафедри теорії і методики фізичної культури.
- узагальнювати і розвивати науково-дослідницькі уміння студента.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які:

- повністю виконали навчальний план у частині теоретичної та практичної підготовки;
- згідно календарного плану в установлені терміни виконали магістерську роботу, оформили її та успішно пройшли попередній захист роботи на кафедрі теорії і методики фізичної культури.

Для допуску до захисту кваліфікаційної роботи магістра обов'язковою умовою є наявність публікацій студента-випускника у наукових виданнях, апробація результатів роботи на конференціях різного рівня. Позитивна оцінка екзаменаційною комісією прилюдного захисту кваліфікаційної роботи студентом є підставою для присвоєння йому академічної та професійної

кваліфікації спеціальності 014. Середня освіта (Фізична культура) – викладач фізичного виховання.

1.2. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Тематика магістерських робіт визначається кафедрою теорії і методики фізичної культури (ТМФК) та відповідає програмним результатам навчання, зафіксованим в освітній програмі відповідного рівня вищої освіти та спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). Тематика кваліфікаційних робіт оновлюється кожного навчального року. Студент має право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника. Тема кваліфікаційної магістерської роботи може бути логічним продовженням кваліфікаційної роботи за освітнім рівнем бакалавра.

Кафедра ТМФК готує подання вченій раді ННІФК у вигляді витягу із протоколу засідання кафедри щодо затвердження тематики кваліфікаційних магістерських робіт студентів. Тематика кваліфікаційних робіт ухвалюється рішенням вчених рад. На підставі цього рішення директор інституту формує проект наказу про затвердження тематики кваліфікаційних магістерських робіт.

Затвердження тематики кваліфікаційних робіт здійснюється наказом ректора не пізніше жовтня місяця.

Після затвердження теми кафедра ТМФК науковий керівник разом зі студентом розробляє і надає студенту один екземпляр затвердженого завдання на кваліфікаційну магістерську роботу (додаток А).

Завдання на кваліфікаційну магістерську роботу є підставою для її виконання студентом.

Зміни або уточнення у формулюванні затвердженої теми можуть бути внесені лише за об'єктивних причин, за згодою чи з ініціативи наукового

керівника за наведеною вище процедурою (з обґрунтуванням змін) не пізніше дати оприлюднення наказу ректора про допуск роботи до захисту.

Основними критеріями для формування тематики кваліфікаційного дослідження ТМФК мають бути:

- актуальність, елементи новизни і перспективність обраної теми;
  - стан дослідженої проблеми;
  - наявність доступної для студента і достатньої для розкриття теми матеріально-технічного оснащення бази;
  - можливість виконання теми в доступних умовах;
  - зв'язок теми з конкретними науковими планами та довгостроковими програмами (колективними чи індивідуальними темами) кафедри;
  - можливість отримання від впровадження результатів дослідження науково-освітнього чи іншого ефекту.
- Назва теми кваліфікаційної магістерської роботи повинна бути короткою, окреслювати межі проведення дослідження, відображати мету і відповідати змісту роботи.

1.3. НАУКОВИЙ КЕРІВНИК, КОНСУЛЬТАНТ

Науковими керівниками кваліфікаційних магістерських робіт мають бути висококваліфіковані фахівці кафедри, що мають наукові ступені та/або вчені звання.

Науковий керівник роботи:

- допомагає студенту обрати найбільш перспективний і актуальний напрям кваліфікаційного дослідження;
- знайомить студента з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи;
- надає допомогу щодо розробки календарного плану-графіку на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи);

- рекомендує студенту необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи;

- регулярно надає змістовні консультації;
- відслідковує хід написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту;
- надає допомогу у підготовці студента до захисту;
- допомагає у складанні складає висновків.

Науковий керівник має право:

- запропонувати кафедрі кандидатуру рецензента для рецензії кваліфікаційної магістерської роботи студента спеціаліста з проблематики дослідження;

- ознайомитись з рецензією на кваліфікаційну магістерську роботу студента до її захисту;

- брати участь у відкритому засіданні екзаменаційної комісії, де відбувається захист.

У межах навчального року допускається керівництво одночасно не більше, ніж п'ятьма магістерськими дослідженнями.

1.4. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТА

Студент має право:

- обирати тему кваліфікаційного дослідження із переліку тем кафедри чи пропонувати свою, якщо пропонована тема відповідає критеріям, які ставляться до магістерської роботи (з урахуванням сфери наукових інтересів керівника);

- ставити питання перед кафедрою про зміну теми та /або наукового керівника, якщо для цього є поважні причини;

- ознайомитися з рецензією та висновками наукового керівника на виконану ним кваліфікаційну роботу.

Студент зобов'язаний:

- чітко дотримуватися календарного плану виконання кваліфікаційної роботи;
- виконати й оформити роботу відповідно до встановлених вимог;
- дотримуватися законодавства України про збереження авторського права.

1.5. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Після затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи та ознайомлення з її завданнями студент разом із науковим керівником розробляє календарний план виконання кваліфікаційної роботи із зазначенням усіх етапів та офіційних термінів виконання. Цей план відображається у завданні на магістерську роботу (додаток А) і підписується студентом, науковим керівником та затверджується на засіданні кафедри ТМФК. Завдання на кваліфікаційну роботу складається у двох примірниках, один з яких одержує студент, другий зберігається на кафедрі. Зміна календарного плану виконання кваліфікаційної роботи допускається тільки за згодою чи з ініціативи наукового керівника та затверджується кафедрою.

Організація процесу виконання кваліфікаційної магістерської роботи складається з таких етапів:

підготовчого, який починається з вибору студентом теми й отримання індивідуального завдання від керівника роботи щодо питань, які необхідно вирішити: ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідного огляду та аналізу схожих розробок та їх застосувань у галузі 01.Освіта.

основного, який реалізується відповідно до вимог щодо організації наукового дослідження і передбачає на основі вивчення досвіду роботи проведення експерименту чи анкетування, збирання фактичного матеріалу, обробка фактичного матеріалу, викладення тексту роботи згідно з її

структурою, формулювання висновків та рекомендацій, підготовка публікацій з тематики дослідження;

підсумково-оформлювального, який завершується поданням оформленої роботи до попереднього заслуховування на засіданні кафедри. На цьому етапі робота має бути повністю виконана та перевірена керівником;

заклучного, який містить висновки керівника про виконання кваліфікаційного дослідження, рецензії на роботу від спеціаліста відповідного профілю (за яким виконувалася робота), проведення попереднього захисту на кафедрі, одержання рішення випускової кафедри про допуск до захисту, подання роботи до екзаменаційної комісії.

Допуск до захисту магістерської роботи надається кафедрі після попереднього заслуховування та обговорення її результатів, але не пізніше трьох тижнів до початку роботи екзаменаційної комісії (початку підсумкової атестації випускників).

1.6. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Безпосередній контроль за виконанням кваліфікаційної магістерської роботи відповідно до календарного плану здійснює науковий керівник. Інформація наукових керівників про хід виконання студентами робіт заслуховується на засіданнях кафедри не рідше одного разу на семестр.

Кафедра має право на підставі попереднього заслуховування та обговорення результатів дослідження (попереднього захисту), або письмової заяви наукового керівника про невиконання студентом календарного плану не допустити роботу до захисту.

1.7. ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКІВ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ

З метою виявлення і запобігання (недопущення) випадків академічної недоброчесності та необґрунтовано великої кількості текстових запозичень в магістерських роботах студентів у відповідності до діючого законодавства України сформовано процедуру розгляду та фіксування фактів плагіату, а

також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Університету.

Нормативно-правовою базою є: Закон України «Про вищу освіту»

№ 1556-VII від 01.07.2014 року; Закон України «Про авторське право і суміжні права» № 3792-12 від 05.12.2012 року; Цивільний Кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 року; Статут СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Під плагіатом розуміється використання в кваліфікаційній магістерській роботі чужого тексту, опублікованого на паперовому або електронному носії, без посилання на джерело або при наявності посилань, у яких обсяг і характер запозичень ставлять під сумнів самостійність виконання роботи в цілому або будь-якого з її розділів. Різновидами плагіату визнаються такі: дослівний виклад запозиченого тексту; або виклад запозиченого тексту із заміною слів і виразів без зміни змісту.

Основні цілі запровадження комп'ютерної перевірки кваліфікаційної роботи на унікальність (автентичність):

- підвищення якості та ефективності навчального процесу;
- забезпечення належного наукового рівня кваліфікаційних робіт, що виконуються студентами в Університеті;
- дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;
- удосконалення дослідницької компетентності студентів, зокрема, навичок коректної роботи із джерелами наукової інформації та формування сумлінного ставлення до інтелектуальних надбань;
- роз'яснення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування при виконанні кваліфікаційних робіт, дотримання вимог наукової етики;
- стимулювання самостійності та індивідуальності при виконанні науково-дослідних робіт.

З метою контролю самостійного виконання кваліфікаційних робіт використовується комп'ютерна програма, що рекомендована до використання Міністерством освіти і науки України або науково-методичною радою Університету, і яка дозволяє виявити ступінь запозичень в роботі.

Безпосередньо за визначення ступеня автентичності роботи відповідає завідувач кафедри ТМФК.

Порядок перевірки кваліфікаційної роботи на унікальність є таким:

- 1) кваліфікаційна робота подається студентом на кафедру для перевірки на плагіат у форматах *.doc, *.docx, *.rtf не пізніше, ніж за тиждень до її попереднього розгляду (попереднього захисту) і надання допуску до захисту на засіданні екзаменаційної комісії;
- 2) при поданні на кафедру кваліфікаційної магістерської роботи студент заповнює заяву за прийнятою формою (додаток Б), в якій засвідчує ознайомлення з нормативною базою перевірки поданої ним роботи на плагіат, відсутність запозичень з друкованих та електронних джерел, що не підкріплені відповідними посиланнями, і інформованість про можливі санкції у разі виявлення плагіату;
- 3) підписана за формою заява залишається на кафедрі;
- 4) завідувач кафедри призначає відповідальну за перевірку кваліфікаційної магістерської роботи особу з числа провідних фахівців кафедри, яка протягом трьох днів після написання заяви студента здійснює перевірку електронного варіанту роботи на плагіат. Результати перевірки заносяться в протокол;
- 5) за результатом перевірки завідувач кафедри приймає рішення про допуск роботи до попереднього слухання (попереднього захисту) або про її доопрацювання у визначений термін та повторну перевірку на унікальність (автентичність). Рішення повідомляється студенту завідувачем кафедри в день його прийняття. Студент несе відповідальність за надання електронної версії своєї кваліфікаційної роботи у терміни, встановлені чинним

Положенням. Завідувач кафедри несе відповідальність за перевірку на унікальність кваліфікаційної магістерської роботи у встановлені терміни, прийняття об'єктивного рішення про допуск роботи до попереднього захисту чи про доопрацювання роботи і повторну перевірку на академічну доброчесність. Завідувач кафедри у випадку незгоди студента з прийнятим рішенням за результатами перевірки на унікальність призначає комісію з членів кафедри (завідувач кафедри і дві особи з числа провідних науково-педагогічних працівників кафедри). Остаточне рішення щодо результатів визначення ступеня унікальності кваліфікаційної магістерської роботи приймається на засіданні кафедри з урахуванням висновків комісії. Студенту повинна бути надана можливість довести самостійність виконання ним кваліфікаційної магістерської роботи.

Студент допускається до захисту кваліфікаційної роботи при наявності в ній не більше 49% запозиченого тексту. Встановлена норма може бути обґрунтовано змінена рішенням кафедри з урахуванням особливостей підготовки конкретної кваліфікаційної магістерської роботи.

РОЗДІЛ II

СТРУКТУРА ТА МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційне дослідження оформлюється у вигляді наукової роботи, написаної державною мовою. Зміст кваліфікаційного дослідження повинен відповідати стандартам вищої освіти. Робота має бути актуальною, результати одержані із використанням новітніх методів теоретичного й експериментального дослідження і спрямовані на створення нових технологій (зокрема, освітніх технологій), приладів, обладнання тощо. Робота повинна розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відображати практичне значення одержаних результатів, їх апробацію та можливість впровадження в сферу практичної діяльності.

Рекомендуються такі обсяги кваліфікаційної роботи:

70-100 сторінок (без урахування додатків).

Зазначені обсяги кваліфікаційних робіт можуть варіювати в межах $\pm 10\%$.

У структурі магістерської роботи можна виділити наступні розділи [11; 20; 27]:

- Титульний лист;
- Зміст;
- Перелік умовних скорочень;
- Вступ;
- Розділ 1 (огляд науково–методичної літератури);
- Розділ 2 (методи та організація дослідження);
- Розділ 3–4 (виклад основних результатів дослідження та їх обговорення);
- Висновки;
- Список використаних джерел;
- Додатки.

Титульна сторінка:

Титульна сторінка роботи містить:

- найменування наукової організації (ВНЗ) де виконана робота;
  - найменування кафедри, де виконана робота;
  - прізвище, ім'я, по батькові студента;
  - повна назва теми магістерської роботи;
  - шифр та напрям підготовки;
  - різновид роботи (магістерська робота);
  - прізвище, ініціали, вчене звання та науковий ступінь наукового керівника;
- рік виконання роботи.

Приклад зразка оформлення титульної сторінки (Додаток Г).

ЗМІСТ

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Подаємо приклад оформлення переліку умовних скорочень (додаток В).

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ.

Такий перелік наводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку. Якщо спеціальні терміни, символи, повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Подається приклад оформлень умовник скорочень (Додаток Е)

ВСТУП.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 сторінки. У вступі розкривається сутність наукової проблеми та її значущість, стан розробки й обґрунтування необхідності проведення дослідження та подається загальна характеристика роботи у нижче наведеній послідовності.

Вступ містить:

- актуальність (1 – 1,5 стор.);
- мета дослідження (1 речення);
- завдання дослідження (не менше трьох завдань);
- об'єкт дослідження (1 речення);
- предмет дослідження (1 речення);
- перелік методів дослідження, використаних у роботі (1 речення);
- наукова новизна (як правило підтверджуючі дані) (1 абзац);
- практичне значення одержаних результатів (якщо воно існує у роботі) (1 абзац);
- апробація результатів (1 абзац) [6].

Приблизний вступ до магістерської роботи наведено у Додатку Ж.

А) *Актуальність теми.* Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку галузі Фізичної культури і спорту. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним.

Б) *Мета і завдання дослідження.* Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження.

Для формулювання мети роботи слід використовувати наступні словосполучення:

- розробити...;
- виявити, обґрунтувати та експериментально перевірити...;
- обґрунтувати зміст, форми, методи, засоби...;
- визначити...;
- удосконалити...;
- дослідити... .

Завдання дослідження можуть передбачати такі елементи:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вирішення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

- всебічне (при необхідності й експериментальне) вивчення практики вирішення певної проблеми, виявлення її типового стану, вад і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (таке вивчення дозволяє

уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальних неперіодичних і

періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження);

- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення певної проблеми;
- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів стосовно відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цих проблем при певних затратах часу і зусиль;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Завдання дослідження підпорядковуються основній меті і спрямовані на послідовне її досягнення.

У додатку Ж наводимо приклад визначення мети та завдань наукового дослідження за темою: «Формування фізичної культури особистості учнів 5-9 класів у позашкільній діяльності».

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і становить частину

від цілого (тобто об'єкта). Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.

Методи дослідження. У даному пункті подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба невідривно від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Методи дослідження виступають інструментарієм здобуття фактичного матеріалу для вирішення поставлених у магістерській роботі завдань.

Найбільш поширеними методами, які використовуються у процесі досліджень з фізичного виховання та спорту виступають:

- Аналіз науково–методичної та спеціальної літератури.
- Опитування (анкетування, бесіда, інтерв'ю).
- Педагогічне спостереження.
- Тестування (контрольні вправи).
- Хронометрування та пульсометрія.
- Педагогічний експеримент (константувальний та формувальний).
- Методи математичної статистики [27; 34].

Аналіз науково–методичної та спеціальної літератури надає можливості магістранту представити проблему, яка вивчається на теоретичному рівні (її постановку, історію розвитку, ступінь розробленості різними авторами). Для цього магістранту необхідно орієнтуватися у фондах бібліотек та мережі Internet.

Збір необхідної кількості літературних джерел передуює теоретичному аналізу проблеми, яка розглядається, що надає можливості визначити те, що необхідно дослідити магістрантові.

Подібним до аналізу літературних джерел є аналіз документальних та архівних матеріалів, а саме: щоденників тренувальних занять, протоколів спортивних змагань, навчальних планів, навчальних програм, журналів обліку успішності, медичних карток, що допомагає визначити не тільки характеристики цих документів» а і закономірності, причинні зв'язки тощо [22].

Анкетування, бесіди, інтерв'ю як самостійний метод отримання необхідної інформації стосовно проблеми дослідження передбачає два етапи:

1) попередня підготовка тих питань, які цікавлять дослідника та надають можливості визначити різноманітні варіанти розробки цього питання у практиці;

2) реалізація даних питань серед респондентів, які відповідають на них.

При використанні метода бесіди та інтерв'ю дослідник, маючи, окреслений план, вільно спілкується з респондентами, без запису відповідей, але при цьому можна використовувати диктофон, що дозволить змістовно проаналізувати текст бесіди та інтерв'ю.

При проведенні анкетування респонденти відповідають на поставленні запитання письмово, що найбільш зручно для обробки матеріалів та визначення нових фактів.

Педагогічне спостереження. Цей метод передбачає цілеспрямоване, планомірне і систематичне сприйняття і фіксацію проявів педагогічних явищ і процесів та подальший аналіз з метою виявлення причин успіхів чи невдач педагогічної діяльності.

Тестування (контрольні вправи). Метод тестування передбачає виконання певних завдань з точними способами оцінки результатів і їх кількісного вираження. За допомогою цього тесту виявляють рівень знань, умінь і навичок, здібностей і можливостей учасників експерименту, а також їх відповідність певним нормам; визначають рівень розвитку певних властивостей суб'єктів дослідження й порівнюють його з еталоном або іншими особами та з розвитком певних якостей в обстежуваних раніше [34].

Хронометрування та пульсометрія відносяться до методів педагогічного

дослідження у фізичному вихованні, які надають можливості проводити контроль за фізичним навантаженням при проведенні різних форм занять, запровадженні експериментальних методик.

Хронометрування - це визначення часу, що затрачено на різні види діяльності при проведенні експериментального дослідження. Воно може бути повним або частковим. При цьому магістрант має визначити мету та завдання хронометрування та підготувати протокол його проведення.

Пульсометрія - це метод наукового дослідження, який дозволяє визначити обсяг фізичного навантаження за допомогою урахування частоти серцевих скорочень.

Педагогічний експеримент. За метою дослідження експеримент може бути константувальним і формувальним.

За допомогою константувального (діагностичного або контролюючого) експерименту визначають реальний стан досліджуваної проблеми фізичного виховання і спорту до втручання дослідника в навчально-виховний процес. Збирають вихідні дані про фізичний розвиток, фізичний стан досліджуваних, їх ставлення до цього процесу; перевіряють уже відомі факти та їх вплив у нових умовах, визначають міру цього впливу. Зібрані дані в констатувальному експерименті є підставою для побудови дослідження, яка дозволяє прогнозувати розвиток визначених властивостей, якостей тощо, що вивчаються.

Мета формувального (перетворюючого або дослідницького) експерименту полягає в перевірці ефективності нового в науці й практиці педагогічного положення, запропонованого дослідником. У процесі цього експерименту й після його завершення експериментатор (дослідник) може корегувати розроблену експериментальну програму, удосконалювати її і робити придатною для практичного використання в процесі фізичного виховання або спортивного тренування, усуваючи з неї деталі, які суттєво не позначаються на отриманих результатах, але вимагають невиправданих зусиль тих, хто їх реалізує у практиці.

Методи математичної статистики. Педагогічні методи дослідження у фізичному вихованні і спорті сприяють розкриттю якісних характеристик явищ, що вивчаються. Ці характеристики стають повнішими й глибшими, якщо накопичений емпіричний матеріал піддати кількісній обробці. Такі дані можна одержати шляхом прямих або опосередкованих вимірів різних складових педагогічного процесу, або через кількісну оцінку відповідних параметрів адекватно побудованої моделі педагогічного процесу [1; 24; 34].

Елементи наукової новизни одержаних результатів. Подається коротка інформація про нові наукові положення, запропоновані автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше визначено, удосконалено, дістало подальший розвиток, створено нову концепцію, що узагальнює... і розвиває, розроблено нову систему, з використанням відомого принципу.).

Практичне значення одержаних результатів. Потрібно подати відомості про використання результатів роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням певної галузі, теоретичного або практичного навчального курсу; висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Стисло повідомляється про впровадження результатів дослідження, назвавши організації, у яких здійснена реалізація, форми реалізації. Зазвичай впровадження оформлюється актом, підписаним представниками організацій, які використовують впроваджені матеріали.

Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, у яких воно проведене, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Наводимо приклад визначення практичного значення одержаних результатів за темою: «Формування фізичної культури особистості учнів 5-9 класів у позашкільній діяльності».

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах, засіданнях наукового гуртка із

оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програма конференції за темою роботи, у якій студент брав участь), слід зазначити загальну кількість конференцій / семінарів, їх назву, рік та місце проведення, а також вказати кількість публікацій із цієї теми. Приблизний вступ представлено у Додатку Ж.

Основна частина. Складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань кваліфікаційної роботи. У розділах основної частини подають: аналітичний огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, викладення загальної методології та основних напрямів досліджень, експериментальну частину і методику досліджень, проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення їх результатів.

У змісті **першого розділу**, як правило, висвітлюються теоретичні основи з теми кваліфікаційної роботи, написані з використанням літературних першоджерел. Велике значення має правильні трактування понять теми, їх точність і науковість. Використані терміни мають бути загальноновживаними чи подаватися з посиланням на їх автора.

У **другому розділі** магістранти описують методи та організацію дослідження згідно теми.

У **розділі III або IV** визначаються відповідно до теми роботи результати власного дослідження. Головні вимоги до наукового викладення результатів – точність, чіткість, стислість.

Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі результатів.

Збір фактичного матеріалу – один з найбільш відповідальних етапів підготовки магістерської роботи. Від того, наскільки правильно і повно зібраний фактичний матеріал, багато в чому залежить своєчасне і якісне написання роботи. Тому, перш ніж приступити до збору матеріалу, магістрантові спільно з

науковим керівником необхідно ретельно продумати, який саме фактичний матеріал необхідний для магістерської роботи й скласти, якщо можливо, спеціальний план його збору в період проведення експериментального дослідження та педагогічної практики [17].

При цьому необхідно звернути увагу на:

- програмні та нормативні документи;
- концепції, закони, інструкції щодо організації фізичного виховання і спорту;
- аналіз існуючого стану проведення занять з фізичного виховання;
- аналіз планів-конспектів занять, протоколів змагань тощо. Магістрант повинен узагальнити матеріал, зібраний за період проходження педагогічної практики, визначити його достовірність і достатність для підготовки магістерської роботи.

Після того, як вивчена й систематизована обрана за темою література, а також зібраний і оброблений фактичний матеріал, можливі деякі зміни в первинному варіанті плану магістерської роботи.

Зазначаємо, що магістранту необхідно детально розглянути й узагальнити результати дослідження, що має бути відображено у змісті розділів основної частини.

Основні розділи повинні мати бібліографічні посилання на літературу, що дозволяє аналізувати власні дані та порівнювати їх з даними інших джерел інформації.

ВИСНОВКИ

У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, одержані в магістерській роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (завдання), її значення для науки та практики. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках, здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів,

викласти рекомендації щодо їх використання [6; 34]. Висновки повинні відповідати завданням роботи, бути стислими і лаконічними.

Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями та побажаннями щодо подальшого дослідження певної теми. Висновки подаються як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, але й хиби та проблеми, також конкретні рекомендації щодо їх усунення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв та ін.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найбільш зручний для користування та рекомендований при написанні магістерської роботи), у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, внесені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міждержавних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць (Додаток 3).

При його укладанні допускається використання одного із можливих способів упорядкування матеріалу у списку: за алфавітом чи за порядком згадування.

Огляд літератури повинен показати обізнаність студента зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти важливе, оцінювати роботу інших дослідників, визначати головне в

сучасному стані вивчення теми.

Матеріали такого огляду слід систематизувати в певній логічній послідовності. Оскільки магістерська робота зазвичай присвячується достатньо вузькій темі, то огляд робіт попередників слід робити тільки за питаннями вибраної теми, а не зі всієї проблеми в цілому. В огляді літератури не потрібно викладати все, що стало відоме магістрантові з прочитаного й має лише непряме відношення до його роботи. Але всі скільки-небудь цінні публікації, що безпосередньо стосуються теми магістерської роботи, повинні бути названі й критично оцінені.

При викладі в магістерській роботі спірних питань теми необхідно приводити думки різних авторів. Якщо в роботі критично розглядається точка зору якого-небудь автора, при викладі його думки слід приводити цитати, тільки за цієї умови критика може бути об'єктивною.

Обов'язковим, за наявності різних підходів до вирішення проблеми дослідження є порівняння рекомендацій, що містяться в інструктивних матеріалах і роботах різних авторів. Тільки після цього слід обґрунтовувати свою думку із спірного питання або погоджуватися з однією з вже наявних точок зору, висуваючи у будь-якому випадку відповідні аргументи [27; 34].

Підбір літератури слід починати відразу ж після вибору теми випускної кваліфікаційної роботи, або відразу після вступу до магістратури.

При підборі літератури слід звертатися до наочно-тематичних каталогів і бібліографічних довідників бібліотеки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, а також використовувати систему Internet.

Вивчення літератури за обраною темою потрібно починати із загальних робіт, щоб отримати уявлення про основні питання, до яких належить обрана тема, а потім вже вести пошук нового матеріалу. При вивченні літератури бажано дотримуватися наступних рекомендацій:

1. Починати слід з літератури, яка розкриває теоретичні аспекти питання – авторефератів, дисертацій, монографій і наукових статей, після цього

використовувати інструктивні матеріали тільки останніх видань.

2. Детальне вивчення магістрантом літературних джерел полягає в їх конспектуванні й систематизації, характер конспектів визначається можливістю використання даного матеріалу в роботі – виписки, цитати, короткий виклад змісту літературного джерела або характеристика фактичного матеріалу; систематизацію отриманої інформації слід проводити за основними розділами магістерської роботи, передбаченим планом.

3. При вивченні літератури магістрант не повинен прагнути освоїти всю інформацію, у ній розміщену, а зобов'язаний вибрати тільки ту, яка має безпосередній зв'язок з темою роботи; критерієм оцінки прочитаного є можливість його практичного використання в магістерській роботі.

4. Вивчаючи літературні джерела, варто стежити за оформленням виписок, щоб надалі було легко ними користуватися.

5. Слід враховувати, що частина отриманих даних виявиться зайвою, дуже рідко вони використовуються повністю.

6. Слід орієнтуватися на останні дані з відповідної проблеми, спиратися на найавторитетніші джерела, точно указувати, звідки узяті матеріали; при відборі фактів з літературних джерел потрібно підходити до них критично [34]. Особливою формою фактичного матеріалу є цитати, які використовуються для того, щоб без спотворень передати думку автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних точок зору; відштовхуючись від їх змісту, можна створити систему переконливих доказів, необхідних для об'єктивної характеристики питання, що вивчається; цитати можуть використовуватися і для підтвердження окремих положень роботи; у всіх випадках число використаних цитат повинне бути оптимальним, тобто визначатися потребами розробки теми; цитатами не слід зловживати, їх велика кількість може сприйматися як виявлення слабкості власної позиції автора.

Відомості про джерела, внесені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міждержавних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць (додаток Д).

ДОДАТКИ

Додаток – це частина роботи, яка має зазвичай довідкове значення, але є необхідним для повнішого висвітлення теми. За змістом додатки можуть бути різноманітні: копії справжніх документів, витяги зі звітних матеріалів, окремі положення з інструкцій і правил тощо. Формою вони можуть бути текстом, таблицями, графіками, картами.

Для покращення сприйняття магістерської роботи до додатків за необхідності доцільно вносити допоміжний матеріал:

- ✓ проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- ✓ таблиці допоміжних цифрових даних;
- ✓ допоміжні ілюстрації;

протоколи, акти впровадження.

На кожний додаток повинно бути посилання в тексті основної частини роботи.

РОЗДІЛ III

ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота друкується на аркушах білого паперу формату А4 (210х297 мм). Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм.

Робота подається до захисту в переплетеному вигляді.

Кваліфікаційна робота виконується українською мовою. Для спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура). Текст кваліфікаційної роботи повинен бути стислий, точний та логічно послідовний. Текст викладають, дотримуючись норм чинного українського правопису, використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, нових іншомовних запозичень тощо.

Оформлення розділів (підрозділів)

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу).

Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту.

Відстань між заголовком структурних частин (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи, як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера.

Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номеру повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього

підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Вимоги до оформлення ілюстрацій, таблиць, формул та додатків:

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті.

Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав.

Креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, які містяться у тексті, повинні відповідати вимогам державних стандартів (за наявності).

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисувочний надпис). Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...», яке разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад, «Рисунок 2. Діаграма розвитку...» або «Рис. 2. Діаграма розвитку...».

Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рисунок 3.2» або «Рис. 3.2».

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 1.2».

ТАБЛИЦІ Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад, друга таблиця третього розділу позначається як «Таблиця 3.2».

Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки стовбців зазначають в однині.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю стовбців можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або стовбці таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головну частину, а в другому – перший стовбець.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад, «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад, «див. **табл. 1.3**».

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ, РИСУНКІВ, ГРАФІКІВ

Таблиці й малюнки повинні мати назви й порядкову нумерацію (наприклад: табл. 1.2, рис. 3.3). Нумерація таблиць і рисунків повинна бути

наскрізною для всього тексту випускної кваліфікаційної роботи. Порядковий номер таблиці проставляється в правому верхньому куті над її назвою. У кожній таблиці слід указувати одиниці вимірювання показників і період часу, до якого відносяться дані. Якщо одиниця вимірювання в таблиці є загальною для всіх числових табличних даних, то її приводять в заголовку таблиці після її назви (додаток К).

Якщо у тексті роботи зустрічається таблиця на усю сторінку то вона повинна бути надрукована у додатку.

Порядковий номер рисунку і його назва проставляються під ним.

При використанні в роботі матеріалів, запозичених з літературних джерел, цитуванні різних авторів, необхідно робити відповідні посилання, а в кінці роботи розмішувати список використаної літератури. Не тільки цитати, але й довільний виклад запозичених з літератури принципів положень, включається у дипломну роботу з посиланням на джерело [35].

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище й нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули та рівняння у тексті слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу й порядкового номера формули (рівняння), відокремлених крапкою. Наприклад, третя формула першого розділу позначається як «(1.3)». Номер формули зазначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні у рядку. Пояснення значень кожного символу і числового коефіцієнта потрібно давати з нового рядка. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, «... у формулі (2.1)».

У додатки не можна виносити список використаних джерел, допоміжні показники всіх видів, довідкові коментарі і примітки, які є не додатками до основного тексту, а елементами довідково-супровідного апарату роботи, що

допомагають користуватися її основним текстом. Додатки оформлюються як продовження випускної магістерської роботи на останніх її сторінках.

Кожен додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок надрукований угорі малими літерами з першої великої асиметрично відносно тексту сторінки. По середині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» і велика літера, що означає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки (А, Б, В, та ін.) за винятком (Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї).

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В [11; 27].

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки з вказівкою в правому верхньому кутку слова «Додаток» і мати тематичний заголовок. За наявності в роботі більше одного додатка їх треба пронумерувати.

Нумерація сторінок, на яких подаються додатки, повинна бути наскрізною і продовжувати загальну нумерацію сторінок основного тексту.

Кожен додаток зазвичай має самостійне значення і може використовуватися незалежно від основного тексту. Віддзеркалення додатку в змісті роботи зазвичай буває у вигляді самостійної рубрики з повною назвою кожного додатка [2; 11; 22].

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні кваліфікаційної роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в дослідженні, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають

змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Список використаних джерел та літератури укладають відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання». Документ розміщений на сайті наукової бібліотеки Університету.

Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с.20], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилаються на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату та до відсторонення роботи до захисту.

Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати одного-двох абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не допустимо подавати цитати у висновках.

Загальні вимоги до цитування такі:

- а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, які викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- б) цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;
- в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім.

Усі помилки й друкарські неточності повинні бути виправлені. Число виправлень не повинно перевищувати п'яти на сторінку. Виправлення можуть бути зроблені від руки чорнилом чорного кольору.

Сторінки магістерської роботи з малюнками й додатками повинні бути пронумеровані наскрізною нумерацією. Першою сторінкою є титульний лист.

Титульний лист оформляються за встановленим зразком (додаток Г). Після титульної сторінки розміщується зміст з вказівкою номерів сторінок.

Магістерська робота повинна бути переплетена [7; 20].

РОЗДІЛ IV

ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Магістерські роботи проходять попереднє слухання на засіданні Кафедри ТМФК за встановленим графіком, але не пізніше як за 3 тижні до початку підсумкової атестації.

Попереднім захистом кваліфікаційної роботи може вважатися, за рішенням кафедри, виступ та участь студента у наукових конференціях – університетських, міжуніверситетських, всеукраїнських тощо.

На попередній захист студент повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи.

Попередній захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника і передбачає такі процедурні етапи:

- виступ автора кваліфікаційної роботи з повідомленнями про основні положення роботи;
- детальні відповіді студента на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту та суті роботи;
- виступ наукового керівника (консультанта) про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту перед екзаменаційною комісією. Кафедра робить висновок про готовність роботи до захисту, встановлює терміни опрацювання зауважень та подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедру.

Висновок кафедри є підставою для допуску роботи до захисту перед екзаменаційною комісією. Висновок кафедри відображається у Поданні голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної магістерської роботи (Додаток Л).

Рецензування кваліфікаційних магістерських робіт здійснюють висококваліфіковані викладачі чи науковці, які є фахівцями в певній галузі, спеціалісти виробничих, наукових і проектних організацій, що відповідають профілю виконаної кваліфікаційної роботи.

Письмова рецензія подається на кафедру не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту кваліфікаційної роботи.

Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи і містити рекомендовану оцінку за прийнятою шкалою оцінювання знань студентів. Особливу увагу в рецензії потрібно звернути на:

- актуальність теми;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизна, перспективність, практична цінність;
- достовірність результатів, коректність та обґрунтованість висновків;
- якість викладу (науковий стиль, мовна грамотність) та оформлення роботи;
- відповідність роботи існуючим вимогам до робіт такого типу;
- недоліки роботи.

Рецензент також має зазначити дату рецензування роботи, своє прізвище, ім'я та по батькові, місце роботи і посаду, яку обіймає.

Студент має право заздалегідь ознайомитися із текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Підготовка роботи до захисту полягає у наступному:

- не пізніше як за місяць до захисту студент подає на відповідну кафедру для реєстрації:
- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи, а також із висновком завідувача випускової кафедри про результати перевірки на унікальність;
- електронну версію кваліфікаційної роботи;

- заяву про перевірку кваліфікаційної роботи на автентичність.

Не пізніше, ніж за 10 днів до захисту студент подає до директора інституту:

- зброшурований примірник кваліфікаційної магістерської роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи;
- висновки кафедри та наукового керівника про виконання роботи та її допуску до захисту (на бланку Подання голові екзаменаційної комісії до захисту кваліфікаційної роботи);
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- висновки кафедри про ступінь автентичності роботи.

Для захисту кваліфікаційних робіт не пізніше, ніж за три дні до засідання екзаменаційної комісії директором інституту надається голові комісії :

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи, підписаний автором і науковим керівником роботи;
- подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи із довідкою про виконання навчального плану та успішності студента; висновком випускової кафедри і наукового керівника про виконання кваліфікаційної роботи та її допуску до захисту за підписами декана факультету (інституту), завідувача випускової кафедри, наукового керівника дослідження та секретаря деканату;
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- висновки кафедри про ступінь автентичності роботи.

Крім цього, екзаменаційній комісії до захисту кваліфікаційної роботи можуть бути подані:

- друковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь; для захисту магістерських робіт наявність друкованих праць (наукові статті, методичні розробки тощо) є обов'язковою;
- макети;
- зразки матеріалів і виробів;

- документи, які вказують на практичне застосування чи впровадження результатів кваліфікаційної роботи тощо.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менш ніж половини її складу за обов'язкової присутності голови комісії. На захисті можуть бути присутні і брати участь в обговоренні всі бажаючі, не порушуючи при цьому порядку та процедури захисту.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента;
- запитання до автора;
- озвучення висновків наукового керівника та рецензента;
- відповіді студента на запитання членів екзаменаційної комісії та осіб,
- присутніх на захисті (з дозволу та в порядку, визначеному головою комісії);
- заключне слово студента;
- прийняття та озвучення рішення екзаменаційної комісії про результати
- захисту кваліфікаційної роботи.

У своїй доповіді студенту доцільно висвітлити такі важливі питання, як обґрунтування актуальності теми дослідження; мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі виконання дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника та рецензента. Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10–15 хвилин. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити на друкованій основі необхідні таблиці, рисунки, діаграми, графіки. Під час захисту кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі

зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті. Захист кваліфікаційної роботи фіксується в протоколі екзаменаційної комісії.

Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної роботи виставляється на закритому засіданні екзаменаційної комісії, після чого публічно оголошується її головою випускнику і всім присутнім на захисті.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

РОЗДІЛ V

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті 100-бальною накопичувальною системою контролю навчальних досягнень за такими орієнтовними показниками:

Критерій за яким оцінюється робота	Максимальна кількість балів
1. Зміст кваліфікаційної роботи:	55
• відповідність змісту роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	10
• самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, таблиць, графічного матеріалу тощо.	15
• наявність елементів наукової (науково-практичної) новизни	10
• використання комп'ютерних технологій для отримання /опрацювання експериментальних результатів	5
• повнота розкриття теми дослідження, відповідність висновків до поставлених завдань	10
• відповідність стандартам оформлення	5
2. Захист кваліфікаційної роботи	45
• доповідь (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача)	15
• обговорення роботи: вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін.	30
Всього:	100

При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи приймається до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Державна екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення по кожному магістранту про присвоєння кваліфікації магістра. У процесі визначення оцінки враховується змістові аспекти та якість захисту роботи:

1. Змістові аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням, висновків – завданням;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- мова і стиль магістерської роботи;
- загальне оформлення.

2. Якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки магістранта;
- володіння сучасними методами демонстрації результатів дослідження;
- володіння культурою презентації.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку кваліфікаційної роботи приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

При визначенні оцінки роботи має бути врахована також думка рецензента.

Повторний захист кваліфікаційних робіт з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня підсумкової атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент є неатестованим, про що здійснюється відповідний запис у протоколі засідання комісії. У такому випадку екзаменаційна комісія

встановлює: може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою навчального закладу. Повторний захист кваліфікаційної роботи дозволяється протягом трьох років після закінчення вищої освіти, але не раніше, як під час наступної підсумкової атестації.

Студент, який отримав незадовільну оцінку за кваліфікаційну роботу, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оформлені належним чином захищені кваліфікаційні роботи, передаються до фондів наукової бібліотеки Університету, про що складається відповідний акт, який зберігається на випусковій кафедрі теорії і методики фізичної культури

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов М.Ю. Математична обробка і аналіз медико-біологічних даних / М.Ю. Антонов. – К.; 2006. – 558с.
2. Белуха М.Т. Основи наукових досліджень / М.Т. Белуха. – К. : Вища шк.,

1997. – 271с.

3. Бережнова Е.В. Требования к курсовым и дипломным работам по педагогике: метод. реком. для студ. / Е.В. Бережнова. – М. : Педагогическое общество России, 1999. – 48с.
4. Бережнова Е.В., Краевский В.В. Основы учебно-исследовательской деятельности студентов. / Е.В. Бережнова, В.В. Краевский. – М., 2005 .– 126.
5. Верблюдов І.Б. Організація і методика оздоровчої фізичної культури: навч. посібник / І.Б. Верблюдов, Т.О. Лоза, С.В. Чередніченко. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. – 244с.
6. Гуменна О. А. Основы научных досліджень: навч. посіб. для студ. спец. «Фізична культура» / О. А. Гуменна. – Суми: СумДПУ, 2007. – 100 с.
7. Євдокимов В.І., Агапова Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. Педагогічний експеримент / В.І. Євдокімов, Т.П. Агапова, І.В. Гавриш, Т.О. Олійник. – Харків, 2001. – 147с.
8. Єрмола А.М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами. – Харків: Гімназія, 1999. – 128с.
9. Железняк Ю. Д. Основы научно-методической деятельности в физической культуре и спорте: Учебн. пособие для студ. высш. пед. учебн. заведений / Ю.Д. Железняк. – М. Изд-во центр «Академия», 2002. – 264с.
10. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования / В.И. Загвязинский. – М., Педагогика, 1982. – 156с.
11. Ковальчук В.В. Основы досліджень: Навчальний посібник / В.В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 4-е вид. перероб. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 240с.
12. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В. Крушельницька. К. : Кондор, 2006. – 206с.
13. Круцевич Т.Ю. Наукові основи фізичного виховання: лекція для студентів і аспірантів / Т.Ю. Круцевич. – К.: Знання України, 2001. – 23с.

14. Круцевич Т.Ю. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей / Т.Ю. Круцевич, М.И. Воробьев. – К.: Олимп. л-ра, 2005. – С. 94-118.
15. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания : уч. пособие / Т. Ю. Круцевич – К. : 1999. – 231 с.
16. Круцевич Т. Ю. Общие основы теории и методики физического воспитания. Ч. 1. / Круцевич Т. Ю. – К. : Олимп. лит. – 2003. – 423 с.
17. Кузин Ф.А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты : Практическое пособие для студентов-магистрантов / Ф.А. Кузин. – М., «ОСЬ – 89», 1997. – 302с.
18. Кузнецов И.Н. Подготовка и оформление рефератов, курсовых и дипломных работ / И.Н. Кузнецов. – Минск : ООО «Сэр-Вит», 2000. – 256с.
19. Курсовые и выпускные квалификационные работы по педагогике : метод, рекомендации для студентов ПГУ. 3-е изд., перераб. и доп. – Архангельск : ПГУ, 2000. – 39 с.
20. Лоза Т.О. Програма державного екзамену за професійно-освітнім рівнем підготовки магістра спец. Фізичне виховання / Т.О. Лоза, О.Я. Дубинська, В. В. Затилкін. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка. 2011. – 52с.
21. Лоза Т.О. Магістерська робота зі спеціальності «Фізичне виховання»: навч.-метод. посіб. за професійним напрямом 8.01020101. «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» / [укл. Т.О. Лоза] – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2013.-56 с.
22. Лукин Ю.Ф. Методические указания по подготовке и защите выпускной квалификационной работы / Ю.Ф. Лукин. – Архангельск : ПГУ, 2003. – 32с.
23. Меньшуткин Н.Н. Требования к выполнению выпускных квалификационных работ: методические указания. / Н.Н. Меньшуткин. – Архангельск : ПГУ, 2000. – 14с.

24. Науково-дослідна робота магістрантів: Навчальний посібник / Укладачі: Н.Н. Чайченко, О.М. Семенов, Л.М. Артюшкіна, О.М. Рудь. – Суми: СОІППО, 2011. – 72с.
25. Начинская С.В. Основы спортивной статистики / С. Начинская. – К.: Вища школа, 1987. - 189с.
26. Новітні медико-педагогічні технології зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді: навч. посібн. для вчителів фізичної культури / [під ред. О. С. Куца]. – Львів : Українські технології, 2003. – С. 131–163.
27. Ротерс Т.Т. Методичні рекомендації з підготовки й написання магістерських робіт за спеціальністю 8.010201 «Фізичне виховання» / Т.Т.Ротерс, О.В.Зюзюков, Н.А.Павлова: держ. закл. Луганський нац. ун-т імені Т.Шевченка. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка», 2009. – 54с.
28. Романчуков В.І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / В.І. Романчуков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254с.
29. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учебн. пособие для вузов / Г.И. Рузавин. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 1999. – 317с.
30. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей людини / Л.П.° Сергієнко. – Миколаїв: УДМТУ, 2001. – 360с.
31. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів / Л. П.° Сергієнко. – К. : Олімп. література, 2001. – 438 с.
32. Стеченко Д.М. Методология научных исследований: Підручник / Д.М.° Стеченко, О.С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – 309с.
33. Томенко О. А. Неспеціальна фізкультурна освіта учнівської молоді: теорія і методологія: [монографія] / О. А. Томенко. – Суми : Вид-во «МакДен», 2012. – 276 с.
34. Томенко О.А. Магістерська робота: Методичні рекомендації для студентів спеціальності 8.01020101 « Фізичне виховання» / О.А. Томенко, Т.О.Лоза. – Суми:СумДПУ імені А.С.Макаренка,2015.- 48с.

35. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В.М. Шейко. – К. : Знання, 2006. – 307с.
36. Шиян Б.М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорту / Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 275с.

ДОДАТКИ

Додаток А

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А.С.МАКАРЕНКА

Інститут фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичної культури

Рівень вищої освіти - магістр

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____
(повна назва кафедри)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище, вчене звання)

« ____ » _____ 201__ р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом від « __ » _____ 20__ року, № ____.

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

_____

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити) _____

_____

_____

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (із чітким зазначенням
обов'язкових складових) _____

**Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт для магістрантів
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)**

1. Динаміка формування мотивації студентів до фізичної та оздоровчої діяльності.
2. Формування інтересу у студентів до систематичних занять фізичною культурою.
3. Вивчення особливостей фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентів.
4. Вивчення ефективних засобів і методів зміцнення здоров'я людини засобами масової фізичної культури та спорту.
5. Дослідження впливу занять з фізичної культури та спорту на морфо-функціональні показники рівня фізичного розвитку людини.
6. Вивчення інноваційних методів проведення уроків з фізичної культури зі школярами.
7. Дослідження використання особливостей колового тренування при комплексному вихованні фізичних якостей студентів.
8. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури засобами різних видів спорту.
9. Вивчення досвіду роботи провідних викладачів фізичного виховання та тренерів з обраних видів спорту.
10. Виявлення впливу загартування на рівень фізичного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку.
11. Покращення професійно важливих рухових якостей викладачів фізичного виховання.
12. Аналіз форм і методів організації спортивно-масової роботи з допризовною та призовною молоддю за місцем проживання.
13. Моделювання процесу фізичної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури.
14. Методика проведення уроків фізичної культури з учнями різних вікових груп.
15. Психолого - педагогічні основи організації сучасного уроку фізичної культури.
16. Методичні основи проведення спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих занять.

17. Методичні аспекти фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів.
18. Методи корекції будови тіла на основі засобів оздоровчих видів гімнастики.
19. Особливості організації та проведення позашкільної роботи з фізичного виховання.
20. Методичні аспекти формування знань учнів 5-9 класів у процесі вивчення теоретичних основ з фізичної культури.
21. Психолого-педагогічні основи проведення позаурочної роботи з фізичного виховання у школі.
22. Вивчення ролі вчителя фізичної культури в естетичному вихованні учнів.
23. Адаптивне фізичне виховання в спеціальних медичних групах в загальноосвітніх школах.
24. Підвищення рівня фізичної підготовленості школярів засобами фізичної культури.
25. Вивчення впливу навчального навантаження на фізичний і психофізичний розвиток дітей шкільного віку.
26. Сокільський рух як система фізичного вдосконалення і морального розвитку молоді.
27. Особливості техніки та методики навчання дітей спортивним і прикладним способам плавання.
28. Вивчення ролі одноборств у становленні бойового мистецтва українського народу.
29. Запобігання патології хребта у дітей молодшого шкільного віку з використанням особистих і соціальних факторів.
30. Корекція психофізичного стану дітей дошкільного та шкільного віку з різними порушеннями у розвитку.
31. Особливості занять фізичною культурою школярів з послабленим здоров'ям.
32. Методика покращення силових показників школярів старшого шкільного віку з орієнтиром на військову і трудову діяльність
33. Технології фізкультурно-оздоровчої діяльності в адаптивній фізичній культурі.
34. Вплив занять фізичною культурою і спортом на прискорення процесу адаптації студентів перших курсів
35. Особливості організації та проведення медико-біологічного контролю за станом здоров'я школярів різних вікових груп.
36. Методичні аспекти профільного навчання (на прикладі різних модулів уроків).
37. Теоретико-методичні основи формування знань про фізичне здоров'я в системі фізичного виховання старшокласників

38. Формування фізичної культури особистості учнів 5-9 класів у позашкільній діяльності загальноосвітньої школи
39. Початкова туристсько-спортивна підготовка майбутніх фахівців з туризму у ВНЗ
40. Підвищення рухової активності підлітків засобами оздоровчого фітнесу
41. Методичні аспекти фізичного виховання учнів коледжів.
42. Індивідуалізація фізичного виховання підлітків у загальноосвітній школі
43. Історичні аспекти розвитку параолімпійського руху в Україні
44. Інноваційні способи проведення уроків фізичної культури.
45. Тенденції розвитку системи підготовки до самозахисту у жінок-військовослужбовців
46.Здоров'язберігаючі технології фізичного виховання як засіб підвищення інтересу до занять різних груп населення.
47. Формування фізичних і вольових здібностей у дітей молодшого шкільного віку.
48. Становлення національної системи фізичної культури з витоків до сучасності.
49. Особливості розвитку фізичних якостей у студентів
50. Визначення рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості учнів початкових класів.
51.Методичні аспекти фізичного виховання учнів професійних ліцеїв.
52.Фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні студентів
53.Формування інтересу учнів до занять фізичними вправами на уроках фізичної культури.
54.Формування спеціальних знань, умінь та навичок у старшокласників у процесі занять різних видів спорту.
55.Особливості використання різних методів фізичного виховання на уроках фізичної культури у початковій школі.
56.Формування морально-вольових якостей на заняттях фізичною культурою і спортом дітей підліткового віку.
57.Формування вольових якостей молодших школярів у процесі ігрової діяльності.
58.Проблеми активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках фізичної культури.
59.Дослідження впливу фізкультурної освіти батьків на формування фізкультурної освіти молодшого школяра
60.Особливості педагогічного контролю за фізичною підготовленістю школярів основної школи.
61.Особливості патріотичного виховання школярів основної школи на уроках фізичної культури.
62.Взаємозв'язок фізичного виховання з іншими сторонами виховання

школярів на уроках фізичної культури
63.Аналіз стану фізичної підготовленості юнаків призовного та допризовного віку.
64.Особливості проведення оздоровчих занять з дорослим населенням.
65.Визначення рівня культури рухів в учнів різних вікових груп
66.Ритміка, як засіб покращення моторики дітей шкільного віку.
67.Впровадження кредитно–модульної технології навчання у процесі професійної підготовки фахівців з фізичного виховання
68.Формування готовності майбутнього вчителя фізичної культури до самореалізації у професійній діяльності.
69.Підготовка майбутнього викладача до викладання предмету «Фізичне виховання»
70.Формування професійних компетенцій студентів спеціальності «Фізичне виховання» до викладання у загальноосвітній школі.

ЗАЯВА
ПРО ПЕРЕВІРКУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА АВТЕНТИЧНІСТЬ

Я, _____, студент _____ групи,
виконавець кваліфікаційного дослідження _____

_____ на
здобуття ступеня освітнього рівня _____ підтверджую, що в моїй
письмовій роботі не міститься елементів плагіату (запозичень чужого тексту,
опублікованого раніше на паперовому або електронному носії, без посилання
на автора і джерело).

Усі прямі запозичення з друкарських і електронних джерел, а також із
захищених раніше кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських
дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з тим, що виявлення плагіату у моїй роботі є
підставою для недопуску мене до захисту.

_____
Число

_____
підпис

_____
П І П

Приклад оформлення титульного листа

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичної культури

Іваненко Іван Іванович

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ 5-9
КЛАСІВ У ПОЗАШКІЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань: 01. Освіта

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеню магістра

Науковий керівник

_____
доктор педагогічних наук,
професор кафедри ТМФК

« ____ » _____ 20__ року

Виконавець

_____
« ____ » _____ 20__ року

Суми 20__

Приблизний зміст кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
1.1. Історичний аналіз проблеми виховання фізичної культури учнів в Україні.....	6
1.2. Виховання фізичної культури учнів у контексті сучасної педагогічної науки.....	22
1.3. Позакласна діяльність як чинник виховання фізичної культури учнів.....	35
Висновки до розділу 1.....	48
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	
2.1. Методи дослідження.....	49
2.2. Організація дослідження.....	53
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ.....	
3.1. Умови ефективності виховання фізичної культури особистості учнів 5–9 класів	54
3.2. Експериментальна перевірка загально педагогічних умов ефективності виховання фізичної культури особистості учнів 5–9 класів у позакласній діяльності	58
Висновки до розділу 2.....	44
ВИСНОВКИ.....	75
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79
ДОДАТКИ.....	86

Приклад переліку умовних скорочень

ДСШ – дитяча спортивна школа
ЖЄЛ – життєвий ємкість легень
КМС – кандидат у майстри спорту
ЛФК – лікувальна фізична культура
ППФП – професійно-прикладна фізична підготовка
МСУ – майстер спорту України
ФВ – фізичне виховання
ЧД – частота дихання
ЧСС – частота серцевих скорочень
ЗФП – загальна фізична підготовка
ФСД – функціональна система дихання

Перелік умовних скорочень (у разі потреби) оформляється згідно з алфавітом. Якщо в ньому зустрічаються іноземні скорочення, то вони оформляються після українських. Якщо скорочення вимірюються в певних одиницях, то їх необхідно вказувати.

Приблизний вступ кваліфікаційної роботи

Актуальність. В останні роки науковці акцентують увагу на культурологічних функціях освіти взагалі, навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі – зокрема. Все більшої актуальності набувають наукові ідеї про те, що кінцевий результат освіти – це високий рівень культури особистості; модернізована освіта повинна виховувати активних творців культури. Стверджується, що школа XXI століття в Україні має створити сприятливі умови для оволодіння кожною дитиною базовими основами культури.

До базових основ культури особистості сучасна наука відносить її різні види: правову, економічну, політичну, екологічну, художньо-естетичну, фізичну, побутову та інші [10; 15; 16]. Фізична культура, таким чином, є органічною складовою загальної культури особистості. Закономірно, що “Концепція національного виховання” розглядає фізичну культуру особистості учня (в інтеграції з іншими видами) як одну зі складових частин загальної мети національного виховання [34]. Посилення культурологічних тенденцій у вихованні вимагає відповідного наукового педагогічного обґрунтування ряду проблем фізичного виховання, у тому числі – виховання фізичної культури учнів як цілісного культурологічного явища.

У сучасному суспільному житті країни проблеми фізичної культури і спорту, фізичного виховання набули актуальності й гостроти. Це об’єктивно зумовлено, з одного боку – вагомістю здоров’я, необхідного фізичного розвитку, фізкультурної освіченості та вихованості особистості як для неї самої, так і суспільства, з іншого – тими проблемами і недоліками, які характеризують стан фізичної культури і спорту, процес фізичного виховання у школі.

Негативно на практиці позначається те, що у педагогічній теорії не обґрунтовано поняття “фізична культура учня”, не розкрито у культурологічному аспекті загальнопедагогічні умови позакласної роботи з фізичного виховання та діяльності у ній класного керівника.

Таким чином, існує суперечність, з одного боку, між потребою посилення культурологічних функцій навчально-виховного процесу, в тому числі – фізичного виховання, – з іншого – реальною дійсністю, а саме: недостатньою загальнопедагогічною теоретичною розробленістю культурологічного спрямування фізичного виховання та недоліками шкільної практики.

Окреслена суперечність обумовила актуальність та вибір теми нашого дослідження “Формування фізичної культури особистості учнів 5 – 9 класів у позашкільній діяльності”.

Об'єкт дослідження: процес виховання фізичної культури особистості учнів загальноосвітньої школи.

Предмет дослідження: загальнопедагогічні умови ефективності виховання фізичної культури особистості учнів 5 – 9 класів у позашкільній діяльності.

Мета дослідження: виявити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити загальнопедагогічні умови ефективності виховання фізичної культури учнів 5 – 9 класів у позашкільній діяльності.

Відповідно до предмета, мети та гіпотези визначено основні **завдання дослідження:**

1. Здійснити аналіз досліджуваної проблеми у педагогічній теорії і практиці.
2. Виявити загальнопедагогічні умови ефективності виховання фізичної культури учнів у позашкільній діяльності.
3. Розробити та експериментально перевірити методичні рекомендації для класних керівників з питань виховання фізичної культури учнів 5 – 9 класів.

Наукова новизна дослідження. Визначено суть культурологічного підходу у фізичному вихованні учнів; дано визначення поняття “фізична культура учня” як інтегрованого, виділено її компоненти, їх зміст, рівні; обґрунтовано критерії рівнів та методику вивчення вихованості фізичної культури учнів. Доповнено принципи її виховання у позакласній діяльності; розроблено функції, зміст та методику діяльності класного керівника з виховання фізичної культури підлітків.

Теоретичне значення дослідження полягає у загальнопедагогічному розвитку наукових основ фізичного виховання, розкритті його на засадах культурологічного підходу у позакласній діяльності; обґрунтуванні фізичної культури учня як інтегрованої особистісної властивості, частини його загальної культури; розкритті змісту фізичної культури учня у віковому аспекті (5 – 9 класи), розробці критеріїв та технології визначення її рівнів; обґрунтуванні ролі, змісту функцій і методичних аспектів виховання фізичної культури учнів 5 – 9 класів у діяльності класного керівника.

Практичне значення одержаних результатів полягає у виявленні загальнопедагогічних умов ефективності виховання фізичної культури учнів 5–9 класів у позашкільній діяльності; визначенні змісту функцій її суб'єктів, особливо класного керівника; розробці методичних рекомендацій для класних керівників. Результати дослідження можуть бути використані педагогами загальноосвітніх шкіл, у роботі методоб'єднань, класних керівників, їх самоосвіті.

Апробація результатів. Результати дослідження доповідались й обговорювались на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених "Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення" (Суми, 2018).

Вимоги до оформлення списку використаних літературних джерел

Книги одного, двох або трьох авторів	<p>1. Платонов В. Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Н. Платонов. – К. : Олимп. лит. 2013. – 624 с.</p> <p>2. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность: от физиологических основ до практического применения / О. Бар-Ор, Т. Роуланд ; [пер. с англ. И. Андреев]. – К : Олимп. література, 2009. – 528 с.</p> <p>3. Pangrazi Robert P. Dynamic Physical Education Curriculum Guide: Lesson Plans for Implementation / Robert P. Pangrazi. – Benjamin Cummings, 2009. – 352 p.</p>
Книги чотирьох авторів	<p>1. Основы создания гибких автоматизированных произведений / Л. А. Пономаренко, Л. В. Адамович, В. Т. Музычук, А. Е. Гридасов; ред. Б. Б. Тимофеева. – К.: Техника, 1986. – 144 с.</p>
Книги п'яти чи більше авторів	<p>1. Сучасні міжнародні відносини та зовнішня політика України / В. В. Александров, В. Ф. Возний, Б. П. Камовников [та ін.]. – К. : Арбіс, 1992. – 158 с.</p>
Книги під назвою (без автора)	<p>1. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України: Ювілейне видання з нагоди сімдесятип'ятиріччя Інституту літератури / відп. ред. та упоряд. О. В. Мишанич, НАН України ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 2003.– 587 с.</p> <p>3. New Trends in Public Administration and Public Law: EGPA Yearbook / Ed. by H.V. Hassel ; editors: G. Jenei, M. Hogue. – Budapest : EGPA; CPAS, 1996. – III, 449 p.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 5-ти т. / редкол.: В. А. Смолій (голова), Я. Д. Ісаєвич, С. В. Кульчицький [та ін.] ; ред. рада: В. М. Литвин (голова) [та ін.] ; НАН України, Ін-т іст. України. – К. : Наук. думка, 2003. – 220 с.</p> <p>2. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : у 2-х т. – Т. 1: А-К / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 824 с. 3. Літературознавча енциклопедія : у 2-х т. – Т. 2 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 624 с.</p>

Окремі томи багатотомного видання	1. Брик М. Т. Енциклопедія мембран : у 2-х т. Encyclopedia of Membranes : in two volumes. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – Т. 1. – 700 с.
Щорічники	1. Населення України, 1998 рік : Демографічний щорічник / Держ. ком. статистики України, упр. статистики населення / Л. М. Стельмах (відп. за вип.). – К. : Б. в., 1999. – 466 с.
Серійні видання	1. Микола Ільницький : біобібліограф. показ. / уклад. Л. Ільницька. – Л. : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2004. – 253 с. – (Сер. : Укр. біобібліографія. Нова серія; Чис. 16). 2. Довідник з питань економіки та фінансування природокористування і природоохоронної діяльності / уклад. В. Шевчук [та ін.]. – К.: Геопринт, 2000. – 411 с.
Томи (випуски) періодичних видань, що продовжуються	1. Круцевич Т. Ю. Концепція удосконалення програм з фізичної культури у загальноосвітній школі / Т. Ю. Круцевич // Фізичне виховання в сучасній школі. – 2012. – № 2 (78). – С.8–9. 2. Москаленко Н. В. Педагогічні інновації у фізичному вихованні / Н. В. Москаленко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. – № 1–2. – С.19–22.
Дисертації	1. Скубачевская Л.А. Специфика неореализма Куприна : дис. ... канд. филол. наук: 10.01.02 / Л. А.Скубачевская. – Харьков, 2007. – 206 с.
Автореферати дисертацій	1. Сембрат С. В. Ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 / С. В. Сембрат, ЛДІФК. – Львів, 2003. – 21 с.
Стандарти	1. ГОСТ 7. 53–2001. Издания. Международная стандартная нумерация книг. – Взамен ГОСТ 7.53–86; введ. 2002–07–01. – Минск : Межгос. Совет по стандартизации, метрологии и сертификации ; М. : Изд-во стандартов, 2002. – 3 с.
Або за назвою	1. Видання. Поліграфічне виконання : терміни та визначення : затверджено і введено в дію наказом Держстандарту України № 58 від 23 лютого 1995 р. / УНДІПП ім. Т. Шевченка; розробники: В. Й. Запоточний, Л. М. Тяллева, Н. Й. Куновська, Л. М. Лопушинська. – К. : Держстандарт України, 1995. – 23 с. 2. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Вид. офіц. – Вперше (зі скасуванням ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81, ГОСТ 7.40-82); введ. 2007-07-01. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, 47 с.
Картографічні видання	1. Українські Карпати [Карти] : Долина: карта для туристів / Головне управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України. – К., 1998. – 1 к. : ілюстр.

Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фізична культура: Навчальна програма для учнів 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/images/files/navchalni_programu/2012/ukr/13_fiz_kult.pd 2. Типовий статут фізкультурно-спортивного клубу спортивної спілки учнівської молоді загальноосвітнього та професійно-технічного навчального закладу, (від 22.03.2002 р., № 210) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0210290-02.
Статті з книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сивашко Ю. Формування державної служби в Україні / Ю. Сивашко, О. Мороз // Модерна нація: українець у часі і просторі / упоряд. О. Банах ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, ф-т журналістики. – Л. : Універсум, 2001. – С. 270–271.
Статті з енциклопедії чи словника	<ol style="list-style-type: none"> 1. Абат (Абатиса) // Енциклопедія історії України : у 5-ти т. – Т. 1. / редкол.: В. А. Смолій (голова), Я. Д. Ісаєвич, С. В. Кульчицький [та ін.] ; ред. рада: В. М. Литвин (голова) [та ін.] ; НАН України, Ін-т іст. України. – К. : Наук. думка, 2003. – С. 9–10.
Статті з журналів та періодичних збірників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Васьков Ю. В. Шляхи удосконалення навчального процесу з фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах / Ю. В. Васьков // Теорія і методика фізичного виховання. – 2010. – № 6. – С. 47–49. 2. Андрєєва О. Аналіз сучасних концептуальних моделей фізичної рекреації / О. Андрєєва // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 1. – С. 42–46.
Матеріали конференцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кормилов С. И. Составляющие современного литературоведения и их значение для истории русской литературы XX–XXI веков // Русская литература XX–XXI веков: проблемы теории и методологии изучения : материалы междунар. конф. : 10–11 нояб. 2004 г., Москва / ред.-сост. С. И. Кормилов / С. И. Кормилов. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – С. 3–8. 2. Руссова С.Н. Тип автора-изгоя. К вопросу о гендерном аспекте авторства // Русская литература XX–XXI веков: проблемы теории и методологии изучения: материалы Третьей Междунар. науч. конф. : Москва, МГУ имени М.В. Ломоносова, 4–5 декаб. 2008 г. / ред.-сост. С. И. Кормилов. – М. : МАКС Пресс, 2008 / С. Н. Руссова. – С. 128–132.

Таблиця 3.1

Показники фізичного здоров'я учнів до і після експерименту

Показники Стать		Співвідношення ваги тіла його довжині, бали	Життєвий індекс, мл/кг	Силовий індекс, %	Індекс Руф'є, у. о.	Індекс Робінсона, у. о.
		$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$
Ч	до	-0,43±0,999	50,8±7,36	44,8±10,86	10±2,38	85,3±12,12
	після	-0,36±0,913	55,5±7,3	49,2±11,4	8,6±2,2	81,2±9,26
	<i>P</i>	>0,05	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
Ж	до	-0,43±0,989	47,7±5,95	38,7±12,4	9±2,59	83,8±12,29
	після	-0,29±0,835	51,8±6,42	42,3±12,42	8,1±2,05	78,9±10,05
	<i>P</i>	<0,05	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001

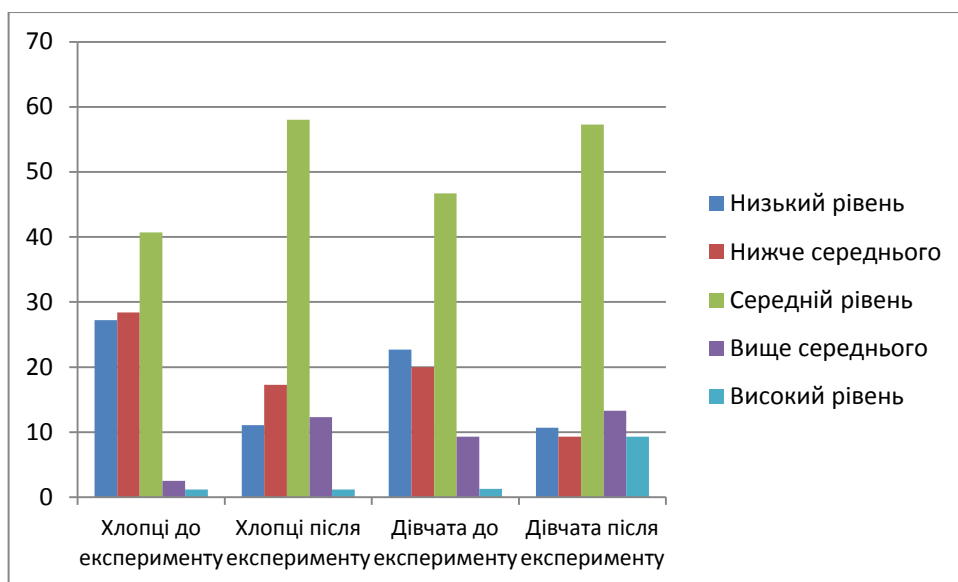

Рис. 3.2. Рівень фізичного здоров'я учнів молодших школярів (n=29)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А.С.МАКАРЕНКА

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент _____ до захисту кваліфікаційної
роботи за спеціальністю _____
На тему: _____
_____

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Директор ННІФК _____
(підпис)

_____ Лянной М.О. _
(ініціали, прізвище)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на _____ факультеті (інституті)

з 20__ року до 20__ року повністю виконав навчальний план за спеціальністю з таким
розподілом оцінок за: національною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно
__%;

шкалою ECTS: А __%; В __%; С __%; D __%; Е __%.

Секретар факультету _____
(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Студент(ка) _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Керівник роботи _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ року

Висновок кафедри _____ про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто на засіданні кафедри «__» _____ 20__ року,
протокол №__ Студент _____ допускається до
захисту даної роботи в експертній комісії.

Завідувач кафедри __ТМФК__

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ року

Навчальне видання

Укладачі: Томенко Олександр Анатолійович
Лоза Тетяна Олександрівна

Кваліфікаційна робота

за освітнім ступенем «Магістр»

методичні рекомендації для студентів спеціальності
014 освіта (Фізична культура)

Суми: СумДПУ, 2019

Свідоцтво № 231 від 02.11.2000 р.

Відповідальний за випуск Сбруєва А.А.

Комп'ютерний набір Королевич Н.С.

Комп'ютерна верстка: Суріна О.Л.

Здано в набір 11.10.18. Підписано до друку 25.10.18

Формат 60×84/16. Гарн. New Times. Друк. ризогр. Папір офсет.
умовн. друк. арк. 3,6 Обл.вид.арк. 3,63

Тираж прим. 300. Вид. № 2

Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
40002, Суми, Роменська, 87

Виготовлено на обладнанні СумДПУ імені А.С. Макаренка